

Veldkeuring

pootaardappelen

2010

NAK, Postbus 1115, 8300 BC Emmeloord; tel. 0527-635400; fax 0527-635411

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK).

© Copyright 2010 Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK), Emmeloord

Voorwoord

In de aanwijzing voor de veldkeuring in 2010 zijn onderstaande wijzigingen opgenomen:

1. De 200-plantenmethode is geschrapt.
2. Het bladonderzoek op symptoomloze rassen is geschrapt (alle klassen nacontrole).
3. Telers mogen uitgangsstammen nemen uit alle voor keuring aangegeven percelen (pt 1.2).
4. De beperking op het aantal samen te voegen 1-jarige stammen is geschrapt (pt 1.3).
5. Een aantal rassen wordt dit jaar voor het eerst afgekapt (pt 3.3).
6. Voor een aantal rassen wordt het afkapsysteem in 2010 opgeschort (punt 3.3).
7. Bemonstering voor het stammenveld vindt plaats uit 1- of 2-jarige stammen (pt 4.10):
gevolg: in 2011 hebben all 3-jarige stammen maximale klasse S.
8. De termijn voor herkeuring wordt “binnen twee werkdagen na de dag waarop de uitslag is ontvangen” (pt 10).
9. Specifieke voorbeelden van classificatie van buitenlands pootgoed zijn toegevoegd (bijlage A).
10. De rooigroepindeling 2010 (bijlage D) is aangepast op basis van gemiddelde nacontrolesresultaten van 2005 t/m 2009.

Inhoud

1. Bepalingen t.a.v. stamselectie	6
1.1 Quarantaineziekten en plantenpaspoort	6
1.2 Selectie en registratie uitgangsstammen	6
1.3 Samenvoeging stammen.....	6
2. Keuring en classificatie van uit het buitenland afkomstig pootgoed	6
3. Afkapregeling	7
3.1 Opgave voor keuring in een lagere klasse	7
3.2 Keuring als tweede E.....	7
3.3 Eerste afkap in 2010	7
4. Uitvoering veldkeuring	9
4.1 Aangifte voor de keuring.....	9
4.2 Keuringsschema.....	9
4.3 Splitsing van percelen.....	10
4.4 Scheidingen.....	10
4.5 Fytosanitaire inspecties	11
4.6 Ziekten algemeen.....	11
4.7 Beoordeling op mozaïekzieke planten	11
4.8 Keuring op zwartbenigheid en stengelnatrot	12
4.9 Rhizoctonia en stengelaaltje.....	12
4.10 Beoordeling op type	12
5. Andere factoren	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Opslag en vermenging.....	13
5.3 Primair	13
5.4 Onderzeeërs	14
5.5 Eigen gebruik.....	14
6. Laboratoriumonderzoek virusziekten	15
6.1 Verplicht stellen van laboratoriumonderzoek voor de klassen S, SE, E, A en C.....	15
7. Loofvernietigingsdata	15
8. Loofvernietiging en hergroei	15
9. Keuringsuitslagen	17
9.1 Verstrekken van keuringsuitslagen aan de telers.....	17
9.2 Verstrekken van keuringsuitslagen aan een gemachtigde.....	17
9.3 Publicatie keuringsgegevens	17
9.4 Beslissingen inzake afgifte van het plantenpaspoort.....	17
10. Herkeuring, heronderzoek	18
Bijlagen	19

Bijlagen

Als bijlagen zijn toegevoegd:

- A. Keuring van uit het buitenland afkomstig pootgoed.
- B. Een lijst van rassen waarvan bekend is dat ze resistent zijn tegen A-virus of het stippelstreepvirus (Yc-virus). N.B.: deze lijst wordt niet meer aangevuld met nieuwe rassen omdat dit resistentieonderzoek al een aantal jaren niet meer plaatsvindt
- C. Symptoomloze rassen (verplichte nacontrole handelsklassen) .
- D. De rooigroepindeling voor 2010.

1. Bepalingen t.a.v. stamselectie

1.1 Quarantaineziekten en plantenpaspoort

In verband met de afgifte van het plantenpaspoort moet bij de veldkeuring worden gelet op de aanwezigheid van quarantaine-organismen, zoals wratziekte, aardappelmoeheid, bruinrot en ringrot, en a-typische verschijnselen. De keuring op fyto-sanitaire aspecten vindt plaats conform de eisen in het uitvoeringsprotocol behorende bij de 'Meerjarige Overeenkomst Plantkeur'. Als een quarantaineziekte wordt geconstateerd, moet het pootgoed worden afgekeurd. Stammen waarin bij de veldkeuring aaltjes worden gevonden, mogen ten hoogste in de klasse A worden goedgekeurd.

1.2 Selectie en registratie uitgangsstammen

Uitgangsstammen mogen worden genomen uit alle voor keuring aangegeven percelen, of zijn gegroeid uit geselecteerde knollen, genomen uit de opbrengst van een goedgekeurde éénjarige stam (Regeling verhandeling teeltmateriaal, Art. 59.2).

Een kweker of vertegenwoordiger mag uitgangsstammen uit al het door hem geteelde materiaal van zijn ras kiezen. Op verzoek van een kweker mag een teler uitgangsstammen uit kwekersmateriaal nemen.

Aan de hand van de opgave door de stamselecteur worden de uitgangsstammen geregistreerd. Uitgangsstammen, zowel als vermeerderingen daarvan, worden aangeduid met:

- De rasnaam;
- De cijferaanuiding van het betreffende keuringsgebied;
- Het telernummer;
- Het jaar waarin de stam is uitgezocht, aangeduid met de twee laatste cijfers van het jaar;
- Het nummer van de uitgangsstam.

Miniknollen, microknollen en vitroplantjes hebben dezelfde status als een uitgangsplant en leveren na uitplant een éénjarige stam.

1.3 Samenvoeging stammen

Eén-, twee-, drie-, of vierjarige stammen kunnen (meerdere keren in één vermeerderingscyclus) worden samengevoegd, mits de bij elkaar te voegen stammen van hetzelfde uitgangsjaar zijn.

2. Keuring en classificatie van uit het buitenland afkomstig pootgoed

De in bijlage A genoemde categorieën of klassen van uit het buitenland afkomstig pootgoed kunnen voor keuring worden aangenomen. Ook is in deze bijlage aangegeven in welke categorie/klasse dit teeltmateriaal maximaal kan worden goedgekeurd.

3. Afkapregeling

3.1 Opgave voor keuring in een lagere klasse

Op grond van het gebruikte uitgangsmateriaal en van de bevindingen bij de keuring worden de pootaardappelen ingedeeld in de categorieën (pre-)basispootgoed en gecertificeerd pootgoed volgens het schema in 3.2.

Als een teler keuring van pootaardappelen in een lagere klasse wenst dan waar hij op grond van het gebruikte uitgangsmateriaal recht op zou hebben, moet hij dit nadrukkelijk op het (aangifte)formulier vermelden.

Percelen, waarvoor de teler bij de aangifte uitdrukkelijk een lagere klasse heeft gevraagd, of waarvoor de teler na de aangifte schriftelijk keuring in een lagere klasse heeft gevraagd, worden ten hoogste in die klasse goedgekeurd.

3.2 Keuring als tweede E

Percelen beplant met uitgangsmateriaal dat is goedgekeurd als eerste E, kan alleen bij dezelfde teler ten hoogste als tweede E worden goedgekeurd.

In onderstaand schema is volledigheidshalve het totale afkapsysteem aangegeven.

Gebruikt uitgangsmateriaal	Maximale klasse
- een-, twee-, driejarige stam	S (op ander bedrijf SE)
- vierjarige stam*	SE
- S	SE
- SE	eerste E
- eerste E	tweede E op eigen bedrijf; A op ander bedrijf
- tweede E	A
- A	C
- C	Niet mogelijk

*) alleen uit de traditionele, niet-gemengde stam, kan nog een vijfjarige stam worden geteeld.

3.3 Eerste afkap in 2010

Van nieuwe aardappelrassen worden, gedurende de eerste zes jaar na registratie^{*)}, percelen beplant met uitgangsmateriaal van de klassen A en C maximaal in klasse A goedgekeurd.

In 2010 worden de volgende rassen voor het eerst afgekapt:

Agnes	Elgar	Leoni	Quincy
Aprilia	Eliane	Matador	Saragd
Averia	Fruhgold	Maxi	Topas
Crispy	Heros	Miranda	Zafira
El Paso	Jorinde	Mozart	
Elegance	Krone	Pallas	

*) dit geldt ook voor buitenlandse registraties

Net als voor andere rassen geldt voor deze rassen dat percelen beplant met uitgangsmateriaal met klasse A maximaal in de klasse C kunnen worden goedgekeurd en dat materiaal met klasse C niet voor keuring wordt aangenomen.

Vervroeging van afkapping op verzoek van de kweker of vertegenwoordiger is mogelijk. De vervroeging wordt in het eerstvolgende oogstjaar ingevoerd, mits het verzoek daartoe **vóór 1 september** daaraan voorafgaand is ingediend.

Voor de volgende rassen is het afkapsysteem in 2010 opgeschort:

Akira	E en A
Allure	S t/m A
Anais	S t/m A
Antea	E en A
Denise	S t/m A
Derby	SE t/m A
Gourmandine	A
Latona	S t/m E
Mondial	S t/m E
Smaragd	S t/m A
Silvy	E en A
Sofista	S t/m A
Stirling	A
Ultra	S t/m E

4. Uitvoering veldkeuring

4.1 Aangifte voor de keuring

Aangiftetermijn

De aanvraag voor keuring voor pootaardappelen (met uitzondering van de bedrijfsinspectie voor kweekmateriaal) moet **uiterlijk 15 mei** zijn ingediend. Voor een of meer gebieden kan een vroegere of latere datum worden vastgesteld.

Aangifte voor de keuring van aardappelen na 15 mei is mogelijk tot uiterlijk 15 juni, tegen een verhoogd tarief. In uitzonderlijke gevallen kan de directie beslissen dat een aangifte na 15 juni wordt geaccepteerd. Een aangifte voor de keuring kan worden ingetrokken zolang de keuringen in het betreffende gebied nog niet zijn begonnen.

De aangifte voor de bedrijfsinspectie van kweekmateriaal (percelen kleiner dan 30 are) moet vóór **1 juni** plaats te vinden.

Aangifteformulier

De aangifte voor de keuring is alleen mogelijk op het daartoe beschikbaar gestelde formulier, waarop de gevraagde gegevens volledig en naar waarheid moeten worden ingevuld en dat door de aanvrager moet zijn ondertekend.

AM-vrij eis

Voor de keuring van pootaardappelen (inclusief kwekersmateriaal) worden alleen percelen aangenomen, die door middel van grondmonsteronderzoek vrij zijn bevonden van het aardappelcysteaaltje. Het grondmonsteronderzoek moet plaatsvinden na het laatste aardappelgewas. De AM-vrijheid moet blijken uit een officiële AM-onderzoeksverklaring.

Als na aangifte blijkt dat een perceel besmet is verklaard, wordt het betreffende perceel of perceelsgedeelte uit de keuring gehaald.

Een grondonderzoek op AM-cysten is niet voorgeschreven voor een (eenmalige) vermeerdering van pootgoed voor eigen gebruik door consumptieaardappel telers (de zogenaamde 'ATR-aangifte').

Perceelaanduiding / situatieschets

De teler moet vóór aanvang van de keuring bij het perceel een bordje plaatsen met daarop de perceelaanduiding.

Bij de aangifte van stamselectiemateriaal moet, naast een overzicht van het aantal stammen en de oppervlakte hiervan, een duidelijke situatietekening van de groeiplaats van alle stammen worden gevoegd. Op verzoek moet een schets van het bedrijf worden verstrekt, waarop de ligging van de te keuren percelen is aangegeven.

4.2 Keuringsschema

Bij de uitvoering van de keuring gelden de volgende richtlijnen:

- a. Eén- en tweejarige stammen worden te velde éénmaal gekeurd.
- b. Oudere stammen, en pootgoed van de klassen SE t/m C worden minimaal twee maal gekeurd, inclusief een afsluitende keuring vlak vóór loofvernietiging.

- c. Op basis van (met name de eerste) keuring wordt:
 - eventueel gedeclasseerd dan wel afgekeurd;
 - door de keurmeester de betrouwbaarheid van het perceel beoordeeld en de noodzaak bezien of een perceel extra aandacht behoeft,Het tijdstip van de tweede en eventueel volgende keuringen wordt mede bepaald door het resultaat van de eerste keuring en gegevens met betrekking tot de herkomst.
- d. Voor percelen die aan het eind van de eerste keuringsperiode naar het oordeel van de keurmeester niet keurbaar zijn, geldt een verplichte nacontrole.
- e. Kweekmateriaal wordt te velde gekeurd op de norm van de klasse C. De herkomst van het materiaal moet zijn geadmistreerd (traceerbaarheid en identiteit moeten zijn geborgd) en de keurmeester moet tijdens de inspectie kunnen beschikken over een lijst van perceel- of kloonnaamnummers.

4.3 Splitsing van percelen

Splitsing van percelen is toegestaan in de volgende gevallen:

- Bij gewasbeschadiging in percelen basispootgoed, veroorzaakt door teeltmaatregelen (inclusief gewasschade in spuitsporen en als gevolg van wateroverlast). Het als gevolg van gewasbeschadiging afgesplitste gedeelte kan maximaal in de klasse A worden goedgekeurd.
- Indien een perceel gedeeltelijk wordt doodgespoten.
- Bij opslag en vermenging.

In geval van een splitsing moet de teler binnen drie dagen een scheiding aanbrengen. Elk gedeelte wordt afzonderlijk gekeurd.

4.4 Scheidingen

De vereiste scheidingen zijn als volgt :

Stammen:

- 1- en 2-jarige stammen onderling en ten opzichte van oudere stammen: geen scheiding.
- overige stammen onderling: 3 meter onbeplant van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen.

Stammen en andere percelen:

- stammen en keuringspercelen met uitgangsmateriaal klasse S, SE of E: 3 meter onbeplant van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen.
- alle andere gevallen: een onbeplante rij.

Wel of niet voor keuring aangegeven percelen, m.u.v. stammen:

- 3 meter onbeplant van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen.

Scheidingen in geval van besmettingsgevaar:

Er is sprake van besmettingsgevaar als de gezondheidstoestand van een nabij gelegen perceel met betrekking tot virusziekten veel minder is dan die van het te keuren perceel.

Als binnen een afstand van 25 meter van een te keuren perceel een perceel voorkomt dat besmettingsgevaar oplevert, wordt het gehele te keuren perceel of ten minste een strook van 10 meter daarvan met één of meer klassen verlaagd dan wel afgekeurd. Bij stammen is deze strook minimaal 25 meter breed.

Als een stam ten aanzien van virusziekten niet voldoet aan de norm voor de klasse S, wordt deze als stam afgekeurd. In geval van besmettingsgevaar kunnen aangrenzende stammen geheel of gedeeltelijk als stam worden afgekeurd.

4.5 Fytosanitaire inspecties

De fytosanitaire inspecties, nodig voor afgifte van het plantenpaspoort, worden door de NAK uitgevoerd volgens de eisen die zijn opgenomen in het uitvoeringsprotocol behorende bij de 'Meerjarige Overeenkomst Plantkeur'.

4.6 Ziekten algemeen

Bij de beoordeling van de gezondheidstoestand wordt de mate van optreden van de volgende ziekten vastgesteld:

- virusziekten (bladrol, mozaïek, stengelbont en aucubabont)
- ringvuur (*Verticillium alboatrum*)
- zwartbenigheid en stengelnatrot (*Dickeya* spp; *Pectobacterium* spp).

Voor de beoordeling op deze ziekten zijn de volgende toleranties van toepassing.

Klasse	S	SE	E	A	C / GW
Zwaar mozaïek/bladrol*	0,025%	0,05%	0,1%	0,25%	2%
Licht mozaïek*	0,025%	0,05%	0,1%	2%	10%
Totaal max.	0,025%	0,05%	0,1%	2%	10%
Stengelbont/aucubabont	0,25%	0,25%	0,5%	--	--
Ringvuur (<i>Verticillium</i> a.o.)	2%	2%	3%	4%	--
Bacterieziekten (<i>Dickeya</i> spp; <i>Pectobacterium</i> spp)	0	0	0**	0,03%	0,1%

* Voor mozaïek en bladrol geldt bij de eerste keuring een dubbele tolerantie.

** Bij de eerste keuring geldt een tolerantie van 1 zieke plant per ha.

4.7 Beoordeling op mozaïekzieke planten

Bij de beoordeling van mozaïekzieke planten geldt als uitgangspunt dat de keuring plaatsvindt op symptomen, en niet op de virussen die de symptomen veroorzaken.

De volgende definities zijn hierbij van toepassing:

- Mozaïek (bont):** Een verzamelbegrip voor symptomen van virusziekten: kleurschakeringen in het blad (al dan niet scherp begrensd) en/of een afwijkende habitus van de plant (incl. krinkel/stippelstreep).
- Licht mozaïek:** Een licht mozaïekviruszieke plant is een plant waarin mozaïek zichtbaar is, maar waarvan de habitus normaal is (niet hangend en niet gedrukt) en het blad glad en niet misvormd is, alsmede een plant van het S-virustype.
- Zwaar mozaïek:** Een zwaar mozaïekzieke plant is een plant waarin mozaïek zichtbaar is en waarvan de habitus afwijkt van die van gezonde planten en waarvan het blad bobbelig of misvormd is.

Ingeval van het latent voorkomen van de virussen Y, A en bladrol gelden de normen voor licht mozaïek.

4.8 Keuring op zwartbenigheid en stengelnatrot

De keuring moet zodanig zijn ingericht dat percelen met symptomen als gevolg van *Erwinia* tijdig worden onderschept. De aandacht moet vooral uitgaan naar percelen met een verhoogd risico, bijvoorbeeld percelen waarin regelmatig wordt geselecteerd.

Voor percelen pootaardappelen waarover onvoldoende zekerheid bestaat of er sprake is van een aantasting door zwartbenigheid of stengelnatrot, kan tijdelijk een algeheel selectieverbod gedurende maximaal een week worden opgelegd. Een selectieverbod kan meerdere malen worden opgelegd. Een selectieverbod wordt als regel pas opgelegd na overleg met de teamleider.

Het accent bij de keuring ligt op de visuele beoordeling door de keurmeester. Ter verificatie van zijn bevindingen kan hij plantenmateriaal in het laboratorium laten onderzoeken. Als een herkeuring op zwartbenigheid of stengelnatrot is aangevraagd, moet deze worden uitgevoerd onder omstandigheden die gunstig zijn voor symptoomexpressie, met inachtneming van een redelijke termijn.

4.9 Rhizoctonia en stengelaaltje

Bij ernstig optreden van *Rhizoctonia* (lakschurft, *Rhizoctonia solani*), zodanig dat het vaststellen van andere ziekten wordt bemoeilijkt, wordt het perceel afgekeurd of in een lagere klasse geplaatst dan wel voor eigen teelt goedgekeurd.

Als in een perceel gemiddeld meer dan 1% door stengelaaltjes (*Ditylenchus dipsaci*) aangetaste planten (blad- of stengelaantasting) worden aangetroffen, moet dit perceel worden afgekeurd.

4.10 Beoordeling op type

Bij de keuring op type wordt rekening gehouden met de beoordeling van de monsters die zijn geplant op het stammenveld. Voor dit doel worden per stamselectiebedrijf, per ras en per uitgangsjaar, van maximaal 2 stammen een monster uitgeplant op het centraal stammenveld. De bemonstering vindt plaats uit één- of tweejarige stammen. Bij bemonstering van vitrostammen kan volstaan worden met één monster per productie(herkomst-)lijn.

Op type beoordeelde stammen worden maximaal gecertificeerd in de klasse S. Heeft de beoordeling op type niet plaatsgevonden, dan kunnen de desbetreffende stammen ten hoogste als prebasispootgoed (PB) zonder klasseaanduiding, hetzij maximaal in klasse A worden afgeleverd. De één- en meerjarige stammen moeten van een type zijn, dat overeenkomt met het algemeen bekende type van het betreffende ras. Stammen van een afwijkend type kunnen maximaal in de klasse A worden goedgekeurd.

5. Andere factoren

5.1 Algemeen

Bij de beoordeling van de andere factoren wordt gelet op al die omstandigheden die de keuring kunnen beïnvloeden, de hoedanigheid van het pootgoed mede bepalen en de algemene indruk vestigen.

In het bijzonder wordt hierbij gelet op:

- In hoeverre is voldaan aan het bepaalde in artikel 18.1 en 18.2 KR (Bevorderen kwaliteit keuring);
- De bemestingstoestand van het perceel;
- Het optreden van opslag;
- Het primair optreden van virusziekten;
- Eventueel andere ziekten en beschadigingen;
- De rijpingstoestanden en de gelijkmatigheid van het gewas;
- Het besmettingsgevaar van de omgeving;
- Onderzeeërs.

Bij het classificeren van de percelen wordt met de hierboven genoemde factoren rekening gehouden. Zij kunnen ieder voor zich of gezamenlijk aanleiding zijn om een perceel af te keuren, in een lagere klasse te plaatsen of voor eigen teelt goed te keuren.

5.2 Opslag en vermenging

Voor opslag en vermenging (raszuiverheid) gelden de volgende normen:

Klasse	Opslag zelfde ras	Vermenging en opslag ander ras ¹⁾
S	0,025% ¹⁾	0
SE	0,05% ¹⁾	0
E	0,1% ¹⁾	0
A	n.v.t.	0,05%, waarvan max. 0,01% vermenging
C	n.v.t.	0,5%, waarvan max. 0,2% van een ander ras

¹⁾ Tijdens de 1^e keuring is sporadisch (max. 5 pl/ha) vermenging (incl. opslag ander ras) toegestaan in de klassen S, SE en E. Opslag van een ander ras wordt beschouwd als vermenging. Opslag van hetzelfde ras in de klassen S, SE en E wordt beschouwd als bont (mozaïekzieke planten). Mutanten worden als rasonzuivere planten beschouwd.

Een perceel dat is verlaagd vanwege vermenging, kan na opschoning weer in een hogere klasse worden geplaatst.

5.3 Primair

5.3.1 Klasse S, SE en E

Wanneer bij de laatste keuring voor loofvernietiging sporadisch primair symptomen worden geconstateerd wordt het perceel gedeclasseerd naar de klasse A.

Wanneer bij de keuring ongeacht het tijdstip meer dan sporadisch primair wordt geconstateerd dan kan het perceel niet meer als basispootgoed worden goedgekeurd en vindt verdere classificatie plaats overeenkomstig de voor het gecertificeerde pootgoed gevolgde werkwijze.

N.B.: Van sporadisch primair is sprake indien bij het doorkruisen van een perceel maximaal 5 primair viruszieke planten, dan wel 5 kleine haardjes van dergelijke planten, worden waargenomen.

5.3.2 Klasse A en C

In gecertificeerd pootgoed wordt primair gelijkgesteld aan (secundair) zwaar bont, resp. bladrol. Keuring vindt plaats op basis van de hiervoor geldende normen.

5.4 Onderzeeërs

Percelen pootaardappelen, waarin onderzeeërs voorkomen, kunnen na opschoning overeenkomstig de normen worden gekeurd en geclassificeerd.

Percelen pootaardappelen, waarin onderzeeërs voorkomen kunnen, ingeval het perceel niet wordt opgeschoond, worden gekeurd volgens de normen. Hierbij geldt echter:

- maximaal klasse A bij minder dan 20% onderzeeërs en
- maximaal klasse C bij meer dan 20% onderzeeërs;
- het geogste pootgoed beneden de 28 mm komt niet voor certificering in aanmerking;
- bij onderzeeërs groter dan 28 mm dient de ondergrens groter te zijn dan 28 mm en deelbaar te zijn door 5; dus de eerstvolgende toegestane ondergrens boven de 28 mm is 30 mm.

Op het keuringsformulier moet verder aantekening plaatsvinden betreffende de aanwezigheid van onderzeeërs met vermelding van de grootste maat hiervan.

Partijen, waarbij sprake is van onderzeeërs in de sortering 28 mm en hoger en die zijn aangehouden, kunnen eventueel na 1 januari voor certificering in aanmerking komen.

5.5 Eigen gebruik

Percelen die op grond van “andere factoren”, met uitzondering van primair, in een lagere klasse worden geplaatst of afgekeurd, kunnen voor eigen gebruik worden goedgekeurd, mits de percelen voldoen aan de overige eisen voor de betreffende klasse.

6. Laboratoriumonderzoek virusziekten

6.1 Verplicht stellen van laboratoriumonderzoek voor de klassen S, SE, E, A en C

De vaste commissie poot aardappelen kan bij aanwijzing serologisch onderzoek of andere laboratoriummethoden voor daarbij aan te geven rassen en klassen per keuringsgebied verplicht stellen. Over het laboratoriumonderzoek moeten telers vooraf geïnformeerd worden.

Voor zogenaamde *symptoomloze* rassen (bijlage C) geldt een verplichte nacontrole voor alle handelsklassen (zie hiervoor aanwijzing nacontrole).

7. Loofvernietigingsdata

De vaste commissie stelt voor de onderscheiden ‘rooigroepen’ en gebieden als regel adviesdata voor loofvernietiging vast, voor de categorieën (pre-)basispootgoed en gecertificeerd pootgoed.

Verplichte loofvernietigingsdata (‘einddata’) worden slechts vastgesteld als er dwingende redenen zijn (‘calamiteiten’). Eventuele einddata gelden niet voor ‘eigen gebruik’. In geval van een einddatum vindt verlaging plaats van de handelsklasse als het loof op die datum niet dood is. Het perceel krijgt dan de eerstvolgende klasse waarvoor de einddatum niet geldt.

8. Loofvernietiging en hergroei

- a. De teler moet tenminste 2 x 24 uur van tevoren – een zondag niet inbegrepen – de betrokken keurmeester informeren over het voorgenomen tijdstip van loofvernietiging. Bij het niet nakomen daarvan, kan de keurmeester het perceel in klasse verlagen of afkeuren.
- b. Percelen, waarvan het loof niet binnen 12 dagen na aanvang van de loofvernietiging is afgestorven, worden in klasse verlaagd.
- c. Als de teler de combinatie klappen/spuiten toepast en hij begint hiermee een dag vóór de loofvernietigingsdatum wordt dit geaccepteerd. Hierbij mag echter géén groen blad meer voorkomen.
- d. Bij volvelds spuiten moet het resultaat zodanig te zijn dat op de loofvernietigingsdatum géén groen blad meer aanwezig is.
- e. Percelen waarvan het loof is vernietigd, moeten ook na de controle op het dood zijn onder toezicht worden gehouden in verband met mogelijke van hergroei. Controle loofdoding is niet van toepassing voor één- en tweejarige stammen.
- f. Als de loofvernietiging onvoldoende is of als hergroei optreedt, wordt het perceel in een lagere klasse geplaatst.

g. Werkwijze bij hergroei:

Mate van hergroei:	Basispootgoed	Gecertificeerd pootgoed
geringe hergroei:	1x waarschuwen; actie binnen 24 uur door teler, anders declasseren naar gecertificeerd pootgoed.	1x waarschuwen; actie binnen 24 uur door teler, anders nacontrole (dubbel monster).
hergroei van enige betekenis:	Declasseren naar max. klasse A en nacontrole (dubbel monster).	Declasseren mogelijk en nacontrole (dubbel monster).
hergroei van meer dan enige betekenis:	Declasseren naar klasse C, binnen 4 dagen rooien; anders afkeuren.	Declasseren naar klasse C, binnen 4 dagen rooien; anders afkeuren.

Definities hergroei:

Geringe hergroei: Het opnieuw uitlopen van reeds aangetaste stengels waarbij in de oksels van de plant nieuwe uitloop van max. 1 à 2 cm ontstaat.

Hergroei van enige betekenis: Het opnieuw uitlopen van reeds aangetaste stengels, waarbij in de oksels van de plant nieuwe uitloop ontstaat in het tweede bladstadium (4 à 5 cm).

Van meer dan enige betekenis: Het opnieuw uitlopen van reeds aangetaste stengels, waarbij in de oksels van de plant nieuwe uitloop ontstaat die het tweede bladstadium overschrijdt.

Percelen waarin hergroei voorkomt met symptomen van primair virusziek moeten worden afgekeurd.

In geval van hergroei is het toekennen van de eigen-gebruiksklasse toegestaan, mits er geen primair in het perceel is geconstateerd.

9. Keuringsuitslagen

9.1 Verstrekken van keuringsuitslagen aan de telers

Bij pootaardappelen moet aan de teler bij de acceptatie van de aangifte de maximaal bereikbare klasse worden meegedeeld.

Bij een volgende keuring kan worden volstaan met een mondelinge mededeling, tenzij de uitslag van deze volgende keuring niet overeenkomt met die van de eerste berichtgeving. Na de laatste bezichtiging van het perceel dient steeds een schriftelijke uitslag aan de betrokken teler te worden gezonden, ook indien er dan nog geen definitieve uitslag kan worden meegedeeld.

Van een monsteronderzoek wordt de uitslag schriftelijk meegedeeld. De gegevens die bepalend zijn voor de definitieve uitslag worden op verzoek meegedeeld.

9.2 Verstrekken van keuringsuitslagen aan een gemachtigde

Op diens verzoek wordt de ter zake door de teler gemachtigde periodiek schriftelijk geïnformeerd over het resultaat van de veldkeuring, waarbij tevens de reden van een eventuele verlaging wordt meegedeeld. Dit laatste kan ook inhouden het resultaat van een eventueel monsteronderzoek.

9.3 Publicatie keuringsgegevens

Bij het samenstellen van een overzicht van de voor de veldkeuring aangegeven arealen, moet een splitsing worden gemaakt in de aangifte voor handelsdoeleinden en de aangifte uitsluitend voor eigen gebruik.

Rond 1 september wordt op de website van de NAK een overzicht gepubliceerd van de te velde goedgekeurde arealen pootgoed per ras en per klasse.

In de officiële uitslaglijst worden de oppervlakten van de goedgekeurde stammen en goedgekeurde klassen vermeld die tot het verkeer mogen worden toegelaten, evenals het goedgekeurde areaal pootgoed voor 'eigen gebruik'. In de uitslaglijst worden geen gegevens opgenomen die betrekking hebben op de generatieaanduiding binnen de klasse (E1 of E2). De keuringsgegevens betreffende de voor eigen teelt goedgekeurde 1- en 2-jarige stammen, evenals de niet in onderzoek zijnde rassen en de herfststeelt, worden niet in de officiële uitslaglijst opgenomen maar op een afzonderlijke interne lijst vermeld. De in onderzoek zijnde rassen worden niet afzonderlijk in de officiële uitslaglijst opgenomen. Wel wordt het totale areaal vermeld.

9.4 Beslissingen inzake afgifte plantenpaspoort

Beslissingen over het afwijzen van het plantenpaspoort of een ZP-code worden door de NAK namens de PD genomen. Als tijdens de veldkeuring een quarantaineziekte zoals bedoeld in het uitvoeringsprotocol behorende bij de 'Meerjarige Overeenkomst Plantkeur' wordt geconstateerd, kan geen plantenpaspoort worden afgegeven, dan wel slechts onder beperkingen. Een weigering van afgifte van een plantenpaspoort wordt altijd schriftelijk aan de teler meegedeeld, met vermelding van de reden en bij welke instantie een bezwaarschrift kan worden ingediend. Ook wordt vanaf dat moment de keuring gestaakt.

10. Herkeuring, heronderzoek

Een teler die het niet eens is met de uitslag van een veld- of partijkeuring of laboratoriumonderzoek, kan een herkeuring respectievelijk heronderzoek aanvragen. Een herkeuring dan wel heronderzoek moet worden aangevraagd **binnen 2 werkdagen volgend op de dag waarop de uitslag is ontvangen.**

Een herkeuring op het dood zijn van aardappelplanten moet **binnen 6 uur** worden aangevraagd, op een vrijdag uiterlijk vóór 17.00 uur.

De herkeuring wordt uitgevoerd door twee personen, waarvan minimaal één persoon een teamleider of de coördinator keuringen moet zijn. Zij mogen niet bij een eerdere keuring van het perceel betrokken zijn geweest.

De bevindingen van de herkeuring worden opgenomen in een keuringsrapport.

Keuring en classificatie van uit het buitenland afkomstig pootgoed
(betreft alleen rassen die in Nederland mogen worden gekeurd)

Herkomst etc. van het geïmporteerde uitgangsmateriaal	Ten hoogste toe te kennen klasse bij de veldkeuring
<p>I. EU-landen</p> <p>A. Materiaal <u>voorafgaand aan</u> de categorie <u>basispootgoed</u>. (voorbeeld: Duitsland-Vorstufen) Micro- en miniknollen (uitsluitend indien als zodanig in een begeleidend document aangeduid); o.a. M1 uit Duitsland. M2 uit Duitsland</p> <p>B. Basispootgoed</p> <p>1. niet onderverdeeld</p> <p>2. wel onderverdeeld (voorbeeld: België)</p> <p>a. klasse S</p> <p>b. klasse SE</p> <p>c. klasse E</p> <p>wel onderverdeeld (voorbeeld: Frankrijk)</p> <p>a. klasse SE</p> <p>b. klasse E</p> <p>3. a. EC-grade 1</p> <p>b. EC-grade 2 en 3</p> <p>C. Gecertificeerd pootgoed</p> <p>1. niet onderverdeeld (voorbeeld: Duitsland Z/A, België A/B)</p> <p>2. wel onderverdeeld (voorbeeld: Frankrijk)</p> <p>a. hoogste klasse (voorbeeld: Frankrijk-A)</p> <p>b. lagere klasse (voorbeeld: Frankrijk-B)</p>	<p>SE</p> <p>1-jarige stam 2-jarige stam</p> <p>A</p> <p>SE E A</p> <p>E A</p> <p>E A</p> <p>Niet mogelijk</p> <p>C Niet mogelijk</p>
<p>II. Door de EU gelijkgestelde landen (Zwitserland)</p> <p>A. Basispootgoed</p> <p>1. niet onderverdeeld</p> <p>2. wel onderverdeeld</p> <p>a. hoogste klasse (voorbeeld: Super-elite)</p> <p>b. laagste klasse (voorbeeld: elite)</p> <p>B. Gecertificeerd pootgoed</p> <p>1. klasse A uit voormelde landen</p> <p>2. klasse B uit voormelde landen</p>	<p>A</p> <p>E A</p> <p>C Niet mogelijk</p>
<p>III. Niet gelijkgestelde landen: Pootgoed uit deze landen mag niet in Nederland worden ingevoerd en komt daarom niet voor keuring in aanmerking.</p>	

N.B. Waar mogelijk zal voor buitenlands materiaal een gelijke afkapping gelden als voor Nederlands materiaal.

Rassen die resistent zijn tegen A-virus

Aphrodite	Hansa	Première
Astarte	Kondor	Producent
Baraka	Lady Rosetta	Resonant
Bartina	Lekkerlander	Rikea
Bildtstar	Linda	Rode Eersteling
Bintje	Meerlander	Rode Pipo
Cardinal	Minerva	Santé
Climax	Monalisa	Saturna
Diamant	Mondial	Sommergold
Eba	Morene	Spunta
Eersteling	Nicola	Vebea
Elvira	Ostara	Wilja
Fambo	Ponto	

Rassen die resistent zijn tegen stippelstreepvirus (Yc-Virus)

Alpha	Draga	Resy
Anosta	Irene	Santé
Astarte	Jaerla	Saturna
Bea	Marfona	Surprise
Cardinal	Monalisa	Wilja
Diamant	Nicola	Woudster

N.B.: Resistentieonderzoek vindt al meerdere jaren niet meer plaats.

Overzicht symptoomloze rassen:

Asterix, Berber, Estima, Seresta, Starga

Rooigroepindeling 2010**Bijlage D**
Aanw. punt 7

Onderstaande rassen zijn in rooigroep 2 geplaatst.
Alle overige rassen staan in rooigroep 1.

Rasnaam	Rooigroep	Rasnaam	Rooigroep
AGATA	2	MADELEIN	
AGRIA	2	E	2
ALADIN	2	MARABEL	2
ALPHA	2	MARFONA	2
AMBRA	2	MARKIES	2
AMORA	2	MARLEN	2
BANBA	2	MATADOR	2
BIOGOLD	2	MELODY	2
BURREN	2	MINERVA	2
CAESAR	2	MIRANDA	2
COURAGE	2	MONA LISA	2
CUPIDO	2	MOZART	2
DITTA	2	ORIANA	2
<i>DOLCE VITA</i>	2	PROVENTO	2
DONALD	2	RIVIERA	2
ELIANE	2	ROKO	2
EXQUISA	2	ROMANO	2
FESTIEN	2	<i>SAGITTA</i>	2
FRESCO	2	SANTANA	2
GRANOLA	2	SANTE	2
<i>HENRIETTE</i>	2	SOFISTA	2
HERMES	2	TIMATE	2
HEROS	2	TRESOR	2
IRENE	2	TRIPLO	2
KENNEBEC	2	VITESSE	2
KURAS	2	VOYAGER	2
LADY CHRISTL	2		
LADY FELICIA	2		
LADY JO	2		
LADY OLYMPIA	2		
LADY ROSETTA	2		
LISETA	2		

De rassen die *cursief* in deze lijst zijn opgenomen zijn m.i.v. 2010 toegevoegd.